

ISSN 2080-7759

Biuletyn
Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej

R. 2
Nr **11**
wrzesień - październik **2009** r.

56 Paleontologia
57 Nauki biologiczne
58 Botanika
59 Zoologia
63 Rolnictwo. Leśnictwo. Hodowla. Produkcja
zwierzęca. Łowiectwo. Rybactwo

Pracownia UKD
Instytut Bibliograficzny
Biblioteka Narodowa
Warszawa

Aktualności

1. Zespół ds. UKD

Biblioteka Narodowa powołała Zespół ds. UKD, składający się z ekspertów UKD z całego kraju.

Przyjęto ramowy program prac Zespołu ds. Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej:

- Koordynowanie prac nad tworzeniem indeksów UKD. Analiza zasad budowy indeksów przedmiotowych. Analiza budowy tezaurusów.
- Opracowanie metody tworzenia odpowiedników słownych w postaci wyrażen języka naturalnego.
- Pole 080 w rekordzie bibliograficznym. Zapis pionowy a zapis poziomy.
- Prace nad Formatem dla Klasyfikacji.
- Prace nad Kartotekami wzorcowymi UKD.
- Współpraca z Konsorcjum UKD. Zgłaszanie uwag i propozycji do Konsorcjum UKD. Analiza zmian prezentowanych w *Extensions and Corrections to the UDC*.
- Analiza pliku wzorcowego UKD (MRF). Przygotowanie do tłumaczenia pliku wzorcowego UKD.
- Informowanie o konferencjach i warsztatach. Relacje ze spotkań dotyczących UKD.
- Przygotowywanie wystąpień na warsztaty, konferencje nt. UKD.
- Szkolenie użytkowników UKD.
- Analiza bieżących problemów związanych z tworzeniem charakterystyk treściowych zgodnych z UKD.
- Tworzenie reguł pragmatycznych, not stosowania do symboli UKD.

2. Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Classification at a crossroads: multiple directions to usability*

W dniach 29-30 października 2009 r. w gmachu Biblioteki Narodowej w Hadze odbyła się konferencja „Classification at a crossroads: multiple directions to usability” zorganizowana przez UDC Consortium i Bibliotekę Narodową Holandii – Koninklijke Bibliotheek. Była to druga tego typu konferencja zorganizowana przez UDC Consortium. Jej celem było zaprezentowanie aktualnego stanu badań poświęconych tematyce klasyfikacji. W konferencji udział wzięli przedstawiciele uczelni, ośrodków informacji i bibliotek dwudziestu pięciu krajów europejskich i pięciu krajów pozaeuropejskich. W centrum zainteresowania uczestników konferencji umieszczono Uniwersalną Klasyfikację Dziesiątą, omawianą w kontekście innych języków informacyjno-wyszukiwawczych.

Konferencję podzielono na sześć sesji tematycznych. Pierwsza dotyczyła prezentowania informacji w Internecie z pomocą klasyfikacji. W referatach sesji drugiej odniesiono się do kwestii budowania tezaurusów i wiązania, zawartych w nich wyrażeń z symbolami Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej. Sesja trzecia dotyczyła budowania struktur klasyfikacji, koegzystencji różnych katalogów i różnych języków informacyjno-wyszukiwawczych.

Drugiego dnia konferencji odbyły się trzy sesje. W sesji zatytułowanej Classification and the Semantic Web omówiono serwisy STAR (Semantic Technologies for Archaeological Resources) oraz PERTAINS (Personalised Tagging Information Services) oraz projekt HILT (High-Level Thesaurus). Sesja piąta poświęcona została nowym zastosowaniom klasyfikacji. Zaprezentowano metodologię wizualnej prezentacji schematu klasyfikacyjnego z wykorzystaniem Computing Classification System, wykorzystanie semantycznej struktury UKD w wyszukiwaniu z pomocą tagów. Podczas szóstej sesji zaprezentowano praktyczne zastosowania klasyfikacji w środowisku komputerowym w czeskiej kartotece wzorcowej, w słoweńskim katalogu centralnym COBISS/OPAC. W ostatnim referacie konferencji omówiono wybrane projekty, w których

przyporządkowano (mapowano) jedne systemy organizacji wiedzy do drugich.

Konferencję zakończyła dyskusja, której przedmiotem były kluczowe dla spotkania problemy. Do wiodących tematów należały: fasetowa organizacja wiedzy, przyporządkowanie jednych systemów organizacji wiedzy do drugich (mapowanie), wymiana danych o określonej strukturze i wzajemne wykorzystywanie tych danych w celu utworzenia z nich informacji (interoperacyjność). Materiały z konferencji udostępniono na stronie UDC Consortium <http://www.udcc.org/seminar2009/programme.htm>.

3. Jolanta Hys, kierownik Pracowni Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej została zaproszona do grona członków Rady Doradczej UKD (UDC Advisory Board). Rada stanowi ciało doradcze Konsorcjum UKD (UDC Consortium), międzynarodowej organizacji, w której gestii leży tworzenie i modyfikowanie słownictwa Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej i czuwanie nad jej gramatyką. W skład UDC Advisory Board wchodzi 23 ekspertów z 19 krajów.

Członkowie UDC Advisory Board:

- zgłaszają uwagi do polityki i planów Konsorcjum UKD,
- pracują nad rewizją wybranych działów UKD, w zależności od swoich umiejętności i możliwości czasowych,
- pomagają w znalezieniu specjalistów, którzy mogą współpracować w rewidowaniu symboli UKD,
- popularyzują wiedzę na temat UKD, prac Konsorcjum UKD i kolejnych rewizji tablic UKD,
- przeglądają, komentują propozycje Konsorcjum UKD,
- zgłaszają propozycje do Extensions and Corrections to the UDC,
- biorą udział w projektach badawczych w ramach Konsorcjum UKD.

BIULETYN UKD

Biuletyn Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (Biuletyn UKD) jest dwumiesięcznikiem, wydawanym w wersji elektronicznej,

ukazującym się na stronie www.bn.org.pl w zakładce Dla Bibliotekarzy.

Biuletyn UKD jest redagowany przez pracowników Pracowni Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej.

Metoda tworzenia symboli UKD jest prezentowana w MRF, "Extensions and Corrections to the UDC" i w wydany w 2007 r. podręczniku "The Universal Decimal Classification: a guide to its use" autorstwa I.C. McIlwaine. Na tej podstawie budowana jest metodyka tworzenia symboli UKD, prezentowana w Biuletynie UKD.

Do umieszczonych w Biuletynie UKD symboli dopisywane są odpowiedniki słowne zaczerpnięte z MRF i z języka naturalnego oraz odpowiedniki słowne, równoważne z JHP BN (zapisywane kursywą).

W Biuletynie UKD prezentowane są odpowiedniki słowne do symboli UKD, jako uzupełnienie odpowiedników słownych do tablic skróconych, np.

w tablicach P058 symbol **001.94** Opisywanie zjawisk niewyjaśnionych całkowicie, w Biuletynie UKD **001.94** Opisywanie zjawisk niewyjaśnionych całkowicie. *Istoty pozaziemskie.*

W Biuletynie UKD umieszczone są reguły pragmatyczne (noty stosowania, uwagi stosowania, decyzje stosowania) - zalecane - rozpowszechniane w celu zastosowania. Stanowią one uzupełnienie do tablic P058.

W Biuletynie UKD przedstawiono przyjęte (obligatoryjne) dla "Przewodnika Bibliograficznego", a sugerowane (postulowane) dla bibliotek rozwiązania.

Istnieje możliwość przeszukiwania Biuletynu UKD przez odpowiedniki słowne i symbole UKD (Ctrl+F)

BIULETYN UKD NR 11

DZIAŁ 56 PALEONTOLOGIA

DZIAŁ 57 BIOLOGIA

DZIAŁ 58 BOTANIKA

DZIAŁ 59 ZOOLOGIA

DZIAŁ 63 ROLNICTWO. LEŚNICTWO. HODOWLA.

PRODUKCJA ZWIERZĘCA. ŁOWIECTWO. RYBOŁÓWSTWO

56 Paleontologia

561 Paleobotanika systematyczna

Podział tego działu odpowiada podziałowi działu **582** Botanika systematyczna. Dalszy podział działu **561** może być przeprowadzony jak w dziale **582**, np.:

582.37/.39 Paprocie – botanika

562.37/.39 Paprocie – paleontologia

562/569 Paleozoologia systematyczna

Podział działów **562/569** jest równoległy do podziału **592/599**, np.:

594 Mięczaki – zoologia

564 Mięczaki – paleontologia

57 Nauki biologiczne

W dziale **57** klasyfikuje się wszystkie prace, które z ogólnego punktu widzenia należą do nauk biologicznych. Zagadnienia dotyczące poszczególnych dziedzin przyrody klasyfikuje się przede wszystkim w działach: **58** Botanika, **59** Zoologia, **61** Medycyna.

57.06/.08 poddziały analityczne **.06/.08** można dodawać do symboli z działów **58** Botanika i **59** Zoologia, np.

581.1.085.2 Zastosowanie kultur In vitro w fizjologii roślin

37.016:57/59¹ Nauczanie biologii. *Biologia - nauczanie*

57.082:069 Muzeum Przyrodnicze. *Przyroda - muzealnictwo*

57.08 Technika biologiczna. Metody eksperymentalne, wyposażenie. Markery biologiczne². *Biomarkery*

575.1.08³ Markery genetyczne

¹ **57/59** Biologia jako przedmiot szkolny

² **57.089** Biologické markery (CZENAS)

³ **575.113.088.7** Genetické markery (CZENAS)

577.11/.12 Biochemia statyczna i dynamiczna. Białko⁴.

Biopolimery⁵

577.17 Hormony i hormonoidy. Fitohormony⁶. *Hormony roślinne*

579.8:637.1 Bakterie mlekowe

58 Botanika

581.1:575.1.08 *Markery genetyczne - botanika*

581.5 Ekologia roślin. Etologia roślin. Socjologia roślin.

Symbioza. Bionomia. Dynamika roślin. Sukcesja ekologiczna roślin⁷

582:502.17 Rośliny chronione

582:615.9 Rośliny trujące

582.6/.9 Dwuliścienne. Drzewa liściaste

615.9:582.28 Mikotoksyny

59 Zoologia

591.15:575.1.08 *Markery genetyczne - zoologia*

592/599:502.17 Zwierzęta chronione

592/599:615.9 Zwierzęta jadowite

593/595-15 Makrozoobentos

595.7-15 Owady społeczne

602:591.8 Komórki macierzyste (zwierzęce) -
doświadczalnictwo

63 Rolnictwo. Leśnictwo. Hodowla. Produkcja zwierzęca.

Łowiectwo. Rybactwo

W dziale **63** należy klasyfikować rolnictwo w najszerszym tego słowa znaczeniu, uprawę roli, ogrodnictwo, hodowlę bydła itd., ogólną hodowlę zwierząt, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo i hodowlę ryb. W dziale **63** klasyfikuje się również płody rolne i ich wstępny przerób, gospodarke mleczarską i wyroby mleczne, gospodarke mięsną i produkty mięsne. Dalszy przerób płodów rolnych, np. przemysł cukrowniczy, tłuszczowy, itp. klasyfikuje

⁴ **577.112** Proteins (MRF)

⁵ **577.11** Static biochemistry. Biopolymers and other biologically interesting substances (MRF)
577.12 Dynamic biochemistry. Metabolism of biopolymers and other biologically active substances (MRF)

⁶ **577.175.1** Plant hormones (phytohormones) (MRF)

⁷ **581.524.3** Succession (MRF)

się w dziale **66** Przemysł chemiczny. Technologia chemiczna

63-051 Chłopi. Rolnicy

364.3:63-051 Ubezpieczenia społeczne rolników. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

349.3:364.3:63-051 *Ubezpieczenia społeczne rolników - prawo*

63::66.017 Towaroznawstwo rolnicze, np.:

633.1::66.017 *Zboże - towaroznawstwo*

637.5::66.017 *Mięso – towaroznawstwo*

630 Leśnictwo

630.2 Hodowla lasu. Rębnie⁸

630.5 Pomiar lasu. Przyrost. Wzrost i struktura drzewostanu. Dendrochronologia⁹

630.89:582.28](084.4) *Atlas grzybów. Grzyby - atlas*

631/635 Rolnictwo. Uprawa i hodowla roślin

631:57.08 Rolnictwo doświadczalne

631.115.13:332.2:334.724.6](438)"1989/..." Agencja Nieruchomości Rolnych

631.115:339.146 Grupy producentów rolnych

349.422:631.115:339.146 *Grupy producentów rolnych – prawo*

631.41 Chemiczne i fizykochemiczne właściwości gleby. Zakwaszenie gleby¹⁰

631.52 Hodowla roślin. Genetyka stosowana. Krzyżowanie roślin¹¹

631.53 Rozmnażanie roślin. Jarowizacja¹². Jaryzacja. Wernalizacja

631.54 Pielęgnowanie roślin. Uprawa pod osłonami¹³. Mulczowanie¹⁴

631.58 Specjalne metody uprawy. Hydroponika¹⁵

⁸ **630.242** Thinnings (MRF)

⁹ **630.56** Dendrochronology (MRF)

¹⁰ **631.415.2** Acidity. Acid soils (MRF)

¹¹ **631.52** Improvement of plant strains (MRF)

¹² **631.53.027.32** Using temperature. Vernalization (MRF)

¹³ **631.544** Cultivation under cover (MRF)

¹⁴ **631.544.7** Mulching and mulches (MRF)

¹⁵ **631.589.2** Hydroponics (MRF)

631.95 Warunki rozwojowe roślin. Ekologia rolnicza. Rolnictwo ekologiczne

632.9 Zwalczanie chorób i szkodników roślin. Ochrona biologiczna, wrogowie naturalni szkodników roślin¹⁶

633.85 Rośliny oleiste. Rzepak¹⁷

634.5 Orzechy. Owoce łupinowe. Leszczyna¹⁸

635.3/.5 Warzywa zielone. Brokuł¹⁹. Fenkuł pospolity²⁰

338.48-53:631.147 Gospodarstwo agroturystyczne

338.43 *Rynek – rolnictwo*. np.

338.43:339.146:633.1 Rynek zbóż

636/639 Zootechnika. Produkty pochodzenia zwierzęcego. Łowiectwo. Rybactwo. Rybołówstwo

636.4:599.731.1-11 *Świnia - fizjologia*

636.596.04 Gołąb pocztowy

636.93 Zwierzęta futerkowe. Szynszyla²¹

639.1:061.2A/ZJ(438)''19'' Polski Związek Łowiecki

615.85:636.088 Animaloterapia. Terapia z udziałem zwierząt

615.85:636.1.088 Hipoterapia

615.85:636.7.088 Dogoterapia

615.85:636.8.088 Felinoterapia

615.85:638.1 Leczenie produktami pszczelimi. *Apiterapia*

636.09 Weterynaria

Symbol analityczny **.09** dodaje się do symboli oznaczających poszczególne zwierzęta domowe, np.:

636.2.09 Choroby krów. *Krowa - choroby*

636.5.09 Choroby drobiu. *Drób - choroby*

¹⁶ **632.937.1** Natural enemies of plant diseases and pests. Organisms inimical to pests (MRF)

¹⁷ **633.85** Oleaginous plants. Oil-yielding plants (MRF)

¹⁸ **634.54** Hazelnut. *Corylus avellana* (MRF)

¹⁹ **635.356** Broccoli (MRF)

²⁰ **635.49** Fennel (MRF)

²¹ **636.932.4** Chinchillidae. Chinchillas (MRF)

